

Een Kort Overzicht van het West Highland Museum

Het West Highland (Schotse Hooglanden) Museum dateert van 1922 en is autonoom. Het bevindt zich in een voormalige bank, een van de oudste gebouwen in Fort William. Alle tijdperken van de west-schotse geschiedenis zijn vertegenwoordigd, van de pre-historie tot vandaag maar wij zijn vooral trots op onze tentoonstelling over de jacobistische opstanden.

Het museum bestaat uit acht kamers, op twee verdiepingen. U vindt de weg door de genummerde borden te volgen.

Minder dan 20% van onze onderhoudskosten worden met gemeenschapsgeld betaald. Voor de rest zijn wij afhankelijk van de generositeit van bezoekers zoals u. Als u vandaag geniet van uw bezoek wilt u misschien een donatie maken.

Zaal 1 - De Commandos

De commandos van het Britse leger waren verantwoordelijk voor het uitvoeren van moeilijke en gevaarlijke operaties. Zij werden getraind op het kasteel van Achnacarry, op 18 kilometer afstand van Fort William. De training was uiterst zwaar en bestond, onder andere, uit landingsoefeningen waarbij echte munitie werd gebruikt. U leert hier meer over in onze nieuwe tentoonstelling over de geschiedenis van de commandos.

Zaal 2 – De Kamer van de Gouverneur

Het fort, waarnaar de stad is genoemd, werd in 1690 gebouwd en genoemd naar de koning, Willem van Oranje. De geschiedenis van het fort is nauw verbonden met de jacobistische opstanden, waarover u boven meer kunt zien. De gouverneur was de commandant van het fort en deze panelen zijn afkomstig uit zijn kamer daar. Het fort zelf raakte in onbruik in de 19de eeuw en werd afgebroken om plaats te maken voor de spoorweg, maar enkele overblijfselen van de oude muren zijn nog zichtbaar.

Bij de voorwerpen hier moet u vooral letten op het aambeeld van Clanranald, daterend uit de 14de eeuw.

Dit aambeeld was het eigendom van de hoofdman van de Clan Ranald en werd waarschijnlijk gebruikt voor het maken van harnas helmen. De tafel in deze kamer

stond ooit in het oude gerechtsgebouw, tot 1948 werden gevangenen hierop vastgebonden voor lijfstraf met de berkenroede. Aan de muur hangt een kaart van het oude fort.

Zaal 2 Gang – Inverlochy, Fort Wiliam en de slachtpartij van Glencoe

De ruines van het middeleeuwse kasteel van Inverlochy zijn nog zichtbaar. In de buurt daarvan werd in 1645 een bekende slag gevochten tijdens de burgeroorlog tussen de Covenanters, die religieuze vrijheid zochten, en de aanhangers van Koning Charles I. De volgelingen van de royalistische Markies van Montrose bezorgden een zware nederlaag aan de meer talrijke troepen van de Hertog van Argyll.

De protestante Willem en Mary vervingen de katholieke Koning James VII op de tronen van Schotland en Engeland in 1688. Er was echter nog veel steun voor Koning James in de Highlands, dus Willem en Mary eisten dat de hoofdmannen van de Clans een eed van trouw aflegden. Maclan, clanhoofd van de Macdonalds van Glencoe, was te laat met het afleggen van de eed en er werd besloten hem hiervoor te straffen als voorbeeld aan de andere clans. De gouverneur van Fort William stuurde troepen naar Glencoe. Daar genoten zij twee weken lang van de gastvrijheid die in de Highlands traditioneel is, en gingen vriendschappelijk om met hun nietsvermoedende gastheren. Maar vroeg op de ochtend van 13 Februari 1692, tijdens een sneeuwstorm, vermoordden zij Maclan en 35 van zijn familieleden. De slachting van Glencoe wordt tegenwoordig nog herinnerd als ultiem voorbeeld van verraad en misbruik van gastvrijheid en vertrouwen.

Hier vindt u kopieën van brieven over de massamoord van Glencoe. Let ook op de helm van James Graham, de Markies van Montrose. Naast deze kast ziet u exemplaren van de Lochaber bijl, een historisch wapen dat in het stadswapen van Fort William voorkomt.

Zaal 3 – Natuurlijke Historie en Geologie

Enkele van de grootste vogels en zoogdieren van Groot-Brittannië zijn in Schotland te vinden. Het museum bezit mooie voorbeelden van taxidermie, vooral uit de negentiende eeuw. Let op de stearend.

Ben Nevis en Glencoe werden door vulkanen gevormd en de bekende „paralelle wegen“ in Glen Roy werden door terugtrekkende gletsjers achtergelaten. De Great Glen, dat van Fort William in een noord oostelijke richting naar Inverness loopt, werd door een combinatie van vulkanen en later gletsjers gevormd.

Het is een natuurlijke route door het land en in de negentiende eeuw werden de vier lochs (meren) met kanalen verbonden door de beroemde ingenieur Thomas Telford om een weg voor schepen te maken die zo de gevaarlijke route rond de

noordkust van Schotland konden vermijden.

Op de muur hier tegenover ziet U een voorstelling van fotos van de de afgelegen St Kilda eilanden, onbewoond sinds 1930, toen de inbewoners vrijwillig geëvacueerd werden (zie ook de „St Kilda mailboat (postboot)“ in Zaal 8. Tussen vele andere voorwerpen ziet u hier leisteen van Ballachulish, waar vroeger grote leisteengroeven lagen, en de kop van een wilde geit, een dier dat in de meer afgelegen gebieden van Lochaber te vinden is.

Zaal 4 – Archeologie

Er hebben al heel lang mensen gewoond in de West Highlands. Het eiland Rum werd 8.500 jaar geleden voor het eerst bewoond. Zaal 4 bevat veel archeologische vondsten. Verder is er in deze zaal ook een voorstelling over de geschiedenis van de bergreddingsdienst in de twintigste eeuw.

In de kast die het dichtst bij Zaal 3 staat ziet u munten en anderen voorwerpen uit het wrak van een Spaans galjoen dat in de baai van Tobermory zonk toen het aan de Engelse vloot probeerde te ontsnappen na de nederlaag van 1588. Boven u ziet u de overblijfselen van een boot gemaakt van een enkel stuk hout. Het werd samen met de voedertrog en een leren schoen gevonden op een „crannog“, een kunstmatig eiland in een loch, waarvan u fotos kunt zien in zaal 3.

Een ouder artikel is de rand van een bronzen pictische beker, gevonden in Castle Tioram by Ancharacle in de buurt, met een ring in de vorm van een dierenkop om de beker aan op te hangen. Nog veel ouder zijn de gouden armbanden in dezelfde kast, deze zijn uit het bronzen tijdperk, komen uit Ierland, en werden in 1871 gevonden door een jonge boer die over een begraven schat had gedroomd.

Neem nu de trappen, u passeert een expositie over de bekende Appin moord van 1752 waarover Rober Louis Stephenson scheef in zijn roman „Kidnapped“ (Ontvoerd). Ga door naar:

Zaal 5 – Klederdracht

In de 16de eeuw droegen de Schotten voor het eerst tartan. Deze werden met plantextracten geverfd en hadden dus met de streek te maken en niet met specifieke clans. De leden van clans konden tijdens veldslagen onderscheiden wie bij welke clan hoorde door het gebruik van spelden van bepaalde plantsoorten. De clan tartans kwamen pas veel later.

De kilt werd in de 18de eeuw geïntroduceerd; daarvoor droegen mannen de grotere plaid, die 's nachts als deken werd gebruikt. Wij hebben een figuur die een *feileadh mor*, of grote plaid draagt.

De Tartan werd verboden na de opstanden in 1745 maar in de 19de eeuw onstond een romantische ervaring in alles wat te maken had met de Highlands. Dit was gedeeltelijk te danken aan de boeken van Sir Walter Scott, maar ook aan het bezoek aan Schotland van Koning George IV in 1822. Later in dezelfde eeuw kocht

Koningin Victoria haar huis in de Highlands, Balmoral Castle. In deze zaal vindt u alle schotse onderscheidingsteken die zij aan haar knecht, John Brown, gaf. Hun relatie was het onderwerp van de in 1997 uitgebrachte film “Mrs Brown”.

Ga nu door de gang naar Zaal 6. De artikelen hier vertellen het verhaal van de Jacobistische opstanden.

De Jacobieten

(de stamboom in zaal 6 verduidelijkt de relaties)

Na de burgeroorlogen van de mid-zeventiende eeuw werd Koning Charles II in 1660 hersteld op de tronen van Schotland en Engeland. Hijzelf was protestant maar toen hij stierf kwam zijn katholieke jongere broer op de troon onder de naam James VII. Velen in Engeland waren echter ontevreden met zijn religie en in 1688 werd de troon overgegeven aan de protestante Willem van Oranje en zijn vrouw Mary, dochter van James. James vluchtte naar Frankrijk maar had nog aanhangers – de zogenaamde Jacobieten (“James” in Latijn is “Jacob”) – die vastberaden waren hem en zijn afstammelingen op de troon te herstellen.

James VII, zijn zoon James VIII en zijn kleinzoon Charles Edward Stuart kregen sporadisch steun van andere Europese machten, vooral Frankrijk, dat al in een groter conflict met Engeland verkeerde. Na een eerste opstand in 1689 volgde er een tweede toen Anne in 1714 stierf. Zij was de jongere zus van Mary en had geregeerd sinds 1702. Ze stierf kinderloos en, omdat het Engelse parlement een protestante opvolger zocht, werd haar neef, de Hannoveriaanse Prins George I uitgenodigd om koning te worden. Dit leidde tot de mislukte opstand van 1715.

Charles Edward Stuart – later Bonnie Prince Charlie genoemd – was de bevelhebber bij de laatste opstand in 1745. Hij was charismatisch maar geen briljante leider. Nadat hij er niet in was ge slaagd voldoende Franse steun te krijgen landde hij, bijna alleen, in de West Highlands in de zomer van 1745. Hoofdmannen van de clans twijfelden maar beloofden uiteindelijk dat ze mee zouden doen aan de opstand en hun leger van 1200 man kwam bij Glenfinnan samen op 19 Augustus. Ze trokken op naar het zuiden en onderweg sloten meer mannen zich aan bij het leger. In het begin waren zij succesvol, namen Edinburgh in en begonnen een veldtocht naar Londen. Maar het leger werd verzwakt door desertie, onvoldoende geld, gebrek aan Engelse steun en uiteindelijk meningsverschillen tussen de officieren. Bij Derby (ongeveer 200km ten noorden van Londen) keerden ze terug naar Schotland. Ze leden een zware en definitieve nederlaag bij Culloden (nabij Inverness) op 16 April 1746. De commandant van de regeringstroepen, de Hertog van Cumberland, was genadeloos en won de bijnaam “slager”. Prins Charlie was tot September een vluchteling in de Highlands en ontsnapte toen naar Frankrijk.

Op de overloop buiten zaal 5 hangt een schilderij van het monument te Glenfinnan ter nagedachtenis aan de clansmen die meededen aan de opstand. Er is ook een kaart van de in beslag genomen landgoederen van Lochiel, de hoofdman van de Cameron clan, die de prins had gesteund. Na Culloden vluchtte hij en zijn bezittingen werden verbeurd verklaard..

In de gang hangen portretten van Flora Maconald en van “Betty Burke”. Flora hielp de vluchtende prins door hem als haar meid “Betty Burke” te vermommen. Flora werd later voor een korte tijd in de Tower van Londen opgesloten maar werd dankzij haar moedige daden herinnerd als een heldin .

Zaal 6 – de Jacobieten

Deze zaal bevat veel voorwerpen geassocieerd met Bonnie Prince Charlie. Het meest bekende is het “geheime portret” van de Prins. Dit is een anamorphisch schilderij, het misvormde beeld op het bord kan pas goed gezien worden in de reflectie van de stalen cylinder. Het werd na de opstand van 1745 door aanhangers van de Prins gebruikt om hun voortdurende trouw te betonen.

Onder andere voorwerpen ziet u hier een waaier die werd gebruikt op een bal dat door de prins werd georganiseerd in Edinburgh in September 1745, medailles om het huwelijk tussen James VIII en Clementina Sobieska en de geboorte van Charles Edward Stuart te herdenken, en wijnglazen gegraveerd met Jacobistische symbolen. Op de glazen staat de roos voor James VIII en de twee bloemknoppen voor zijn zonen, Charles Edward en Henry Benedict. Henry werd kardinaal en deed na de dood van zijn broer afstand van zijn recht op de troon .

In dezelfde kast als het geheime portret is een dodenmasker van de Prins. Na de opstand van 1745 werd hij steeds zwaarmoediger en raakte aan de drank. Zijn huwelijk op 52 jarige leeftijd was ongelukkig en kinderloos, hoewel hij wel een onwettige dochter had, Charlotte. Hij stierf in Italië op 31 Januari 1788 en er staat een monument voor hem van de beeldhouwer Canova in de Sint Pietersbasiliek in Rome.

**Aan het einde van de zaal is ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen.
Ga door naar:**

Zaal 7 – Het leven in de Highlands

In deze zaal vindt u veel voorwerpen die te maken hebben met het dagelijkse leven van de gewone bewoners van de Highlands. Tot en met de 18de eeuw waren de clans onafhankelijke stammen waarin de hoofdman een uitgebreide “familie” ondersteunde en de mannen van de clan in ruil daarvoor deelnamen aan gevechten. Na de opstand van 1745 bezweek het clan systeem. In het zuiden leken de clan hoofden steeds meer op landbezitters, gericht op zelfverrijking. De mensen werden gedwongen de vruchtbare gebieden te verlaten om plaats te maken voor nieuwe schapenboerderijen. Sommige mensen moesten verhuizen naar boerderijen met minder vruchtbare grond, velen werden verbannen en een groot aantal emigreerde, meestal naar Amerika, Canada, Australië en Nieuw Zeeland. In de negentiende eeuw raakten veel van de glens (valleien) totaal ontvolkt.

Harpen (*clarsach* in Keltisch) en doedelzakken zijn traditionele instrumenten. De *quaich* is een traditionele Schotse drinkbeker met twee oren. Het distilleerketeltje werd gebruikt voor het illegale stoken van whisky. Let ook op de poppen die

Highland personen en beroepen voorstellen.

Neem nu de trap naar beneden en keer dan naar rechts

Zaal 8 – Strijdkrachten, vervoer en techniek

Na de Jacobistische opstanden begonnen de Highlanders ander werk te zoeken. Velen namen dienst in het leger en de regimenten van de Highlands hebben zich sindsdien onderscheiden. Anderen werkten in nieuwe banen, zoals het bouwen van wegen en later spoorwegen. In de twintigste eeuw vonden velen werk in de aluminiumindustrie.

In de collectie militaire voorwerpen vindt u kostuums die gebruikt werden in de Napoleontische oorlogen. In de kast daarnaast ziet u een theodoliet die gebruikt werd bij het graven van het Caledonian Kanaal dat in 1882 klaar was. De zilveren schoppen werden gebruikt bij de plechtigheden bij het begin van de werkzaamheden aan de spoorwegen van de West Highlands en Fort Augustus .

De "St Kilda Postboot" was een bijzondere uitvinding. Deze afgelegen eilanden hadden geen regelmatig contact met de rest van het land. De vindingrijke lokale bevolking stopte hun brieven in dozen, maakte deze aan drijvers vast en gooiden ze in de zee wanneer het tij gunstig was. Ze hoopten dat hun post zo op de stranden van het eiland van Lewis aan zouden spoelen. Meestal lukte dit.

Het grote blok aluminium weegt 545 kilo. Voor de productie van dit metaal is veel electriciteit nodig en, alhoewel de erts vorm, bauxiet, meestal in de tropen wordt gevonden, zijn de Highlands welvoorzien van goedkope hydro electriciteit. De fabriek te Kinlochleven werd in 1904 gebouwd, die in Fort William twintig jaar later.

Dit is het eind van uw bezoek, maar vergeet niet in onze winkel te kijken voordat u vertrekt. Wij hebben een brede selectie boeken over de Highlands, samen met fijn Jacobistisch glaswerk en veel andere geschenken.

Wij hopen dat u genoten heeft van uw bezoek – vergeet alstublieft niet om deze gids terug te geven.